

**ГЛАВЕН ПРОКУРОР
 НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

Изх. № 12 / 11. II. 2005 г. Р

(Моля, цитирайте при отговор)

София, 11. II. 2005 г.

*Образуван К. Д. № 2 / 2005 г.
 Определен за държавен съдия
 В. Гоцев, подпусти комисията
 Насредвал 30 До 01. март 2005 г.
 какакеша
 15.02.2005*

До
 Конституционния съд
 на Република България

МОЛБА

от Главния прокурор на Република България
 на основание чл. 150, ал. 1, във връзка с чл. 149,
 ал. 1, т. 1 и 2 от Конституцията на Република България

Относно: Обявяване за противоконституционни разпоредбите
 на чл. 84, ал. 1, т. 2, предл. второ и чл. 95, т. 3, предл. второ от
 Закона за съдебната власт и за тълкуване на разпоредбата на
 чл. 150, ал. 1 от Конституцията на Р България.

Уважаеми конституционни съдии,

**1. Моля да обявите за противоконституционни
 разпоредбите на чл. 84, ал. 1, т. 2, предл. второ и чл. 95, т. 3,
 предл. второ от Закона за съдебната власт.**

Съгласно чл. 150, ал. 1 от Конституцията на Р България,
 Конституционният съд действа по инициатива на изчерпателно
 изброени колективни държавни органи и длъжностни лица като
 оправомощени субекти да сезират съда. Като колективни субекти

са оправомощени: най-малко 1/5 от народните представители, Министерски съвет, Върховен касационен съд, Върховен административен съд и общинските съвети. Еднолично субекти са Президента и главния прокурор.

Всички колективни органи на държавна власт са структурирани и упражняват правомощията си в състав и по ред, определен от Конституцията и законите на страната.

Народното събрание, което осъществява законодателната власт и упражнява парламентарен контрол се състои от точно определен брой народни представители (240 – съгл. чл. 63 от Конституцията). Право да сезират Конституционния съд, на основание чл. 150, ал. 1 от Конституцията, имат една пета от всички народни представители. Неспазването на това конституционното изискване сочи на липса на оправомощен субект и е основание за отклоняване на искането, направено от по-малък брой народни представители, респ. при оттегляне на част от тях по първоначално допуснато искане /Определение № 1/24.02.1994 г. по к.д. № 21/2003 г.).

Министерският съвет, който ръководи и осъществява вътрешната и външната политика на страната се състои от министър председател, заместник министър председатели и министри. При изпълнение на дейността си Министерският съвет приема постановления, разпореждания и решения. Именно с решение Министерският съвет сезира Конституционния съд. Такова правомощие не е предоставено на отделни министри, министерства или съвети на МС, състоящи се от няколко

министри за решаване на важни държавни задачи (чл. 41 от Устройствения правилник на МС и неговата администрация). Допълнителен аргумент за горното са самите решения на Конституционния съд, в които изрично се отбелязва, че конституционното дело е образувано по искане на МС, взето с решение и се сочи съответен номер и дата. (в решение № 13 от 22 юли 1993 г. по к.д. № 13/1993 г. КС е отбелязал, че к.д. е образувано по искане на МС, взето с решение № 225/10.06.1993 г.).

По аналогичен начин, местните органи на самоуправление – **Общинските съвети**, които се състоят от законово определен брой общински съветници, упражняват правомощието си да сезират Конституционния съд в случаите на спорове за компетентност. Решението за отнасяне спора до КС се взема на заседание на Общинския съвет при спазване на съответен кворум. Отделни органи на Общинския съвет (временни и постоянни комисии, които са част от Общинския съвет) не са оправомощени да сезират Конституционния съд.

Разпоредбата на чл. 150, ал. 1 от Конституцията не овластява колегиите на ВКС и ВАС да сезират Конституционния съд.

Въпреки това съгласно чл. 84, ал. 1, т. 2, предл. второ от ЗСВ Върховният касационен съд заседава в общо събрание на съответната колегия, когато взема решение за сезиране на Конституционния съд на основание чл. 150, ал. 1 от Конституцията. А според чл. 95, т. 3, предл. второ от ЗСВ Върховният административен съд заседава в състав от общо

събрание на съответната колегия, когато взема решение за сезиране на Конституционния съд на основание чл. 150, ал. 1 от Конституцията.

Тези разпоредби от ЗСВ противоречат на чл. 150, ал. 1 от Конституцията. Противоречието се състои в това, че ЗСВ и Конституцията съдържат различна уредба на един и същ въпрос – кой може да сезира Конституционния съд. Разпоредбите на ЗСВ съдържат отрицание на предвиденото в чл. 150, ал. 1 от Конституцията правило, че само ВКС и ВАС в тяхната цялост, т.е. като пленарни състави, са овластени да отправят искания пред Конституционния съд. Правилото, установено в Конституцията, се опровергава от правилата, предвидени в ЗСВ.

ВКС съгласно чл. 82, ал. 1 от ЗСВ се състои от гражданска, търговска и наказателна колегия, а ВАС – от две колегии (чл. 93, ал. 1 от ЗСВ).

Разпоредбите на ЗСВ, овластяващи и общите събрания на колегиите да сезират Конституционния съд са противоконституционни не само заради прякото противоречие с разпоредбата на чл. 150, ал. 1 от Конституцията. Освен това те създават възможност за блокиране дейността на Конституционния съд, което е нарушение на чл. 4, ал. 1 от Конституцията. – например би настъпила юридическа безизходица, ако една колегия на ВКС сезира Конституционния съд, а друга колегия оттегли искането; същата безизходица би настъпила и при взаимно изключващи се искания за тълкуване от различни колегии на ВКС, отправени до Конституционния съд.

Принципът на конституционния законодател е, че Конституционният съд може да бъде сезиран само от ВКС и ВАС в тяхната цялост по чл. 150, ал. 1 от Конституцията, а по изключение – от отделни състави, разглеждащи конкретни дела (в хипотезата на чл. 150, ал. 2 от Конституцията). Общото правило урежда сезирането за абстрактен контрол за конституционосъобразност, а изключението – контрола за нормено съответствие по конкретен повод. Конституцията не предвижда никаква „междинна” възможност колегии на ВКС и ВАС да сезират Конституционния съд за абстрактен контрол за нормено съответствие. Ако колегия на ВКС (ВАС) сезира КС по повод на своя тълкувателна дейност, то сезирането ще бъде на основание чл. 150, ал. 2 от Конституцията. (определение № 1 от 01.07.1997 г. по к.д. № 5/1997 г. на Конституционния съд).

Когато в чл. 119, ал. 1 и чл. 124 от Конституцията на Р България конституционният законодател установява, че Върховният касационен съд осъществява правораздаване и върховен съдебен надзор за точно и еднакво прилагане на законите от всички съдилища, той е имал предвид върховния съд като единен субект. Същото е и, когато в чл. 119, ал. 1 и чл. 125 от Конституцията на Р България се сочи, че Върховният административен съд осъществява правораздаване и върховен съдебен надзор за точното и еднакво прилагане на законите в административното правораздаване. С определение № 6 от 30.06.1992 г. по к.д. № 12/1992 г. Конституционният съд е приел, че искането до Конституционния съд трябва да бъде отнесено от

“Върховния съд като един орган, в който участват всички негови членове”. Организационната форма за извършване на правни действия от всички членове на Върховния касационен съд (Върховния административен съд) е заседанието на Пленума на Върховния касационен съд, респ. Пленума на Върховния административен съд (чл. 88, ал. 1 и чл. 99, ал. 1 от Закона за съдебната власт).

Колегията на върховен съд е структурно и функционално негово подразделение, но тя не съставлява самия върховен съд, нито има правомощие да го представлява. Колегията не е конституционно определен субект. Наред с това, Конституцията на Р България не предвижда възможност със закон или по друг начин да се прехвърлят конституционни правомощия от Върховния касационен съд и Върховния административен съд на техни съставни части /колегии, отделения/.

Вярно е, че Конституционният съд е допускал до разглеждане искания, предявени от колегии на ВКС (напр. по к.д. № 15/2002 год.). Но тези актове по допускането не обвързват Конституционния съд да откаже допускането на други искания, нито да приеме конституционосъобразност на чл. 84, ал. 1, т. 2 предл. второ и чл. 95, т. 3, предл. второ от ЗСВ.

Това е така, защото определенията за допускане нямат сила на пресъдено нещо – аргумент за противното от разпоредбата на чл. 21, ал. 5 от Закона за Конституционен съд (ЗКС). Според тази разпоредба, само когато Конституционният съд с решение или определение е отхвърлил искането като недопустимо, не се

допуска ново сезиране по същия предмет. А в случая няма такова произнасяне от Конституционния съд, което да представлява процесуална пречка за произнасяне по противоконституционността на атакуваните разпоредби от ЗСВ. Няма и влязло в сила решение на Конституционния съд по поставените в искането въпроси, което да е задължително за всички съгласно чл. 14, ал. 6 от ЗКС. В определение № 1 от 1997 г. по к.д. № 5/1997 г. и в решение № 4 от 2003 г. по к.д. № 2/2003 г. Конституционният съд се е произнесъл относно възможността общите събрания на колегиите на ВКС и общото събрание на ВАС да упражняват правомощията на ВКС и ВАС по чл. 150, ал. 1 от Конституцията. Но това произнасяне не е задължително за Конституционния съд нито при разглеждане допустимостта на настоящото искане, нито при произнасянето по неговата основателност.

Поради това и на основание чл. 150, ал. 1 от Конституцията на Република България, уважаеми конституционни съдии, Ви моля да обявите за противоконституционни разпоредбите на чл. 84, ал. 1, т. 2, предл. второ и чл. 95, т. 3, предл. второ от Закона за съдебната власт.

II. Моля да дадете задължително тълкуване на разпоредбата на чл. 150, ал. 1 от Конституцията в смисъл, че само пленарните състави на ВКС и ВАС имат право да сезират Конституционния съд.

Интересът от тълкуването произтича от зачестилите случаи на сезиране на Конституционния съд от страна на колегии на ВКС (напр.-к.д.№. 11/2004 г.,к.д. № 2/2003 г. и др.), както и от разпоредбите на ЗСВ, чиято противоконституционност е обоснована в настоящото искане.

Конституционният съд в някои случаи допуска искания, направени от колегии на ВКС, а в други – от пленума на ВКС.

Това създава неяснота, несигурност и непредвидимост за правните субекти и държавните органи относно допустимостта на сезирането на Конституционния съд от страна на колегиите на върховните съдилища. Това е несъвместимо с принципа на чл. 4, ал. 1 от Конституцията, че Република България е правова държава, която се управлява според Конституцията и законите. Поставя се под съмнение и по същество се отрича непосредственото действие на чл. 150, ал. 1 от Конституцията, прогласено в чл. 5, ал. 2 от Конституцията.

На основание чл. 18, ал. 2, т. 3 от ПОДКС предлагам като заинтересувани страни по делото да определите: Народното събрание, Министерския съвет, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, министъра на правосъдието, Висшия адвокатски съвет.

С уважение:

Н. Филчев
Главен прокурор

